

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turvapaikanhakijoiden uskontotautasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Antti Rantakankaan /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 149/2016 vp:

Onko turvapaikan hakijoiden uskontotaustaan kiinnitetty huomiota, onko selvitetty lähtömaasta sitä, miksi kristityt ovat vähemmistönä Lähi-Idästä saapuneissa turvapaikanhakijoissa, koska näiden turvallisuus on yhtälailla vaarassa kuin muslimien ja miten hallitus voisi edistää kristittyjen turvapaikanhakijoiden osuuden kasvua, koska heidän kotoutumisensa on onnistunut kokemusten perusteella hyvin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Turvapaikanhakijan uskonto selvitetään turvapaikkapuhuttelussa osana kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevien edellytysten selvittämistä. Isojen lähtömaiden, kuten Irak, Afganistan ja Somalia, erilaiset kansalliset vähemmistöt ovat edustettuina turvapaikanhakijoissa. Lähi-idästä kuten Syyriasta ja Irakista saapuvat turvapaikanhakijat ovat kuitenkin enimmäkseen muslimeja, mutta joukossa on myös kristittyjä. Kristittyjen osuus jää suhteellisen pieneksi sen vuoksi, että turvapaikanhakijoiden joukossa on enemmän muita uskontokuntia. Kristityt kuuluvat näissä lähtömaissa uskonnolliseen vähemmistöön ja tämä heijastuu myös heidän osuuteensa turvapaikanhakijoista. Toisaalta uskontoperusteiseen vainoon hakuperusteena vetoavista turvapaikanhakijoista iso osa on kristittyjä.

Turvapaikanhakijat saapuvat maahan omasta aloitteestaan, ilman Suomen viranomaisten myötävaikutusta. Maahanmuuttovirasto tai hallitus ei toimi aktiivisesti minkään ryhmän turvapaikanhaun edistämiseksi Suomessa.

Suomeen otetaan vuosittain myös pakolaiskiintiössä UNHCR:n pakolaisiksi katsomia henkilöitä tai muita kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia uudelleen sijoitusta varten. Eduskunnan päätettyä kiintiöpakolaisten vuosittaisen määrän valmistelevat sisäministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä ulkoministeriö esityksen valtioneuvostolle siitä, mitä kansalaisuuk-sia ja miltä alueilta kiintiöpakolaisia valitaan Suomeen. Sisäministeri tekee asiasta lopullisen päätöksen keskusteltuaan ministeriryhmän kanssa.

Ulkomaalaislain 92 §:n mukaan yksi edellytys ulkomaalaisen ottamiselle pakolaiskiintiössä on se, että vastaanoton ja kotoutumisen edellytykset Suomeen on arvioitu. Näiden edellytysten arviointi kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön toimialaan. Kiintiöpakolaisten valintaan osallistuu

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 149/2016 vp

Maahanmuuttoviraston lisäksi myös kuntien ja/tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY) edustajia sekä suojelupoliisi. Moniammatillinen valintatiimi haastattelee UNHCR:n esittämiä henkilöitä ja päättää valinnoista.

Kristinusko ei käytännössä ole ollut erityisessä roolissa kotoutumisen edellytysten arvioinnissa. Se, mitä uskontoa kiintiöpakolaiset edustavat, riippuu kulloinkin valittavasta ryhmästä. Lähi-idästä valitut ovat olleet pääasiassa muslimeita, kun taas Aasiasta ja Afrikasta valitut kristittyjä ym. Uskonnolla on merkitystä kotoutumisen kannalta silloin, kun pakolainen uskontoon vedoten vaatii asioita, joita suomalaisessa yhteiskunnassa ei voida hyväksyä, esimerkiksi, jos jonkun uskontokunnan edustaja haluaa ehdottomasti kieltää tyttäriensä koulunkäynnin. Tällaisissa tapauksissa joudutaan kiintiöpakolaisia valittaessa miettimään kotouttamisen edellytyksiä. Kiintiöpakolaisten valintamenettelyssä punnitaan kuitenkin aina kansainvälisen suojelun tarve, uudelleensijoittamisen tarve sekä muut ulkomaalaislain 92 §:n mukaiset seikat. Suuri kansainvälisen suojelun tarve ohittaa kotoutumisen edellytyksiin liittyvät heikkoudet. Mitään uskontoryhmää ei suosita ohi muiden, eli minkään uskontoryhmä ei katsota kotoutuvan muita paremmin pelkästään uskontonsa vuoksi. Valinnan lähtökohtana on pakolaisen avuntarve ja hänen kykynsä ja halunsa kotoutua.

Helsingissä 6.4.2016

Sisäministeri Petteri Orpo